

Prenošenje tuđih riječi sa gledišta predaja

U islamskim predajama se također jako naglašava pokuđenost prenošenja tuđih riječi, a mi ćemo ovdje navesti nekoliko njih

Prenosilac tuđih riječi je najgori čovjek

:Božiji poslanik, s.a.v.a., rekao je

أَلَا أُنبِّئُكُمْ بِشَرِّارِكُمْ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الْمَشَّاءُونَ بِالنَّمِيمَةِ الْمُفَرِّقُونَ بَيْنَ الْأَحِبَّةِ الْبَاغُونَ لِلْبُرَاءِ الْمَعَايِبِ.

*Hoćete li da vas obavijestim o najgorima među vama?’ ‘Hoćemo, Božiji poslaniče’, rekoše. On”
[reče: ‘Oni koji riječi tuđe raznose, koji zavađaju prijatelje, koji dobrima mane nalaze.’”[1*

:Zapovjednik pravovjernih, mir neka s njim, kaže

شَرَّارِكُمْ الْمَشَّاءُونَ بِالنَّمِيمَةِ الْمُفَرِّقُونَ بَيْنَ الْأَحِبَّةِ الْمُبْتَغُونَ لِلْبُرَاءِ الْمَعَايِبِ.

Najgori među vama su oni koji riječi tuđe raznose, koji zavađaju prijatelje, koji dobrim ljudima”
[mane nalaze.”[2

:A u jednoj predaji od Poslanika, s.a.v.a., prenosi se da je rekao

وإِنَّ أَبْغَضَكُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الْمَشَّاءُونَ بِالنَّمِيمَةِ بَيْنَ الْأَحِبَّةِ الْمُفَرِّقُونَ بَيْنَ الْأَحْزَابِ الْمُتَمَسِّسُونَ لِلْبُرَاءِ الْعَثَرَاتِ.

*Zaista su od vas Bogu Uzvišenom najmrži oni koji između prijatelja riječi raznose, koji...”
[zavađaju skupine, koji dobrim ljudima nedostatke traže.”[3*

Prenošenje tuđih riječi i kaburska patnja

:Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže

عَذَابُ الْقَبْرِ مِنَ النَّمِيمَةِ وَالْغِيْبَةِ وَالْكَذِبِ.

[*Kaburska patnja posljedica je prenošenja riječi tuđih, ogovaranja i laganja.*]4 “

:I još je rekao

عَذَابُ الْقَبْرِ يَكُونُ مِنَ النَّمِيمَةِ.

[*Kaburska patnja dolazi kao posljedica prenošenja riječi tuđih.*]5 “

Prenosilac tuđih riječi neće ući u Džennet

U brojnim predajama jasno se ukazuje na ovu činjenicu da prenosilac tuđih riječi i onaj koji preduzima korake u cilju razbijanja jedinstva zajednice i koji uzrokuje razdor među muslimanima neće ući u Džennet

:Plemeniti poslanik, s.a.v.a., rekao je

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ نَمَامٌ.

[*U Džennet neće ući prenosilac riječi tuđih.*]6 “

:U drugoj predaji stoji da je rekao

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَاتٌ.

[*U Džennet neće ući prenosilac riječi tuđih.*]7 “

:Imam Bakir, mir neka je s njim, kaže

الْجَنَّةُ مُحَرَّمَةٌ عَلَى الْمَغْتَابِينَ الْمَشَائِينَ بِالنَّمِيمَةِ.

[*Džennet je uskraćen ogovaračima i raznosiocima riječi tuđih.*]8 “

:U drugoj predaji opet kaže

مُحَرَّمَةٌ الْجَنَّةُ عَلَى الْقَتَاتَيْنِ الْمَشَاءَيْنِ بِالنَّمِيمَةِ.

[Zabranjen je Džennet raznosiocima riječi tuđih.]⁹

:Imam Sadik, mir neka je s njim, kaže

أَرْبَعَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ الْكَاهِنُ وَالْمُنَافِقُ وَمُدْمِنُ الْخَمْرِ وَالْقَتَاتُ وَهُوَ النَّمَامُ.

[Četvorica neće ući u Džennet: vračar, licemjer, pijanica i prenosilac riječi tuđih.]¹⁰

:Božiji poslanik, s.a.v.a., rekao je sljedeće

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَرَّمْتُ الْجَنَّةَ عَلَى الْمَنَّانِ وَالْبَخِيلِ وَالْقَتَاتِ وَهُوَ النَّمَامُ.

Bog Uzvišeni kaže: 'Uskratio sam Džennet onome ko ističe svoje dobročinstvo, tvrdici i'

*[prenosiocu riječi tuđih.]*¹¹

Šehid Sani, Bog mu se smilovao, prenosi jednu predaju od Božijeg poslanika, s.a.v.a., u kojoj
:stoji

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمَّا خَلَقَ الْجَنَّةَ قَالَ لَهَا تَكَلَّمِي فَأَلْتِ سَعِدَ مَنْ دَخَلَنِي قَالَ الْجَبَّارُ جَلَّ جَلَالُهُ وَعَزَّتِي وَجَلَالِي لَا يَسْكُنُ
فِيكَ ثَمَانِيَةَ نَفَرٍ مِنَ النَّاسِ ... وَ لَا قَتَاتٌ وَ هُوَ النَّمَامُ.

*Kada je Bog Uzvišeni stvorio Džennet, rekao mu je: 'Govori!' Džennet reče: 'Sretan je onaj ko u'
mene uđe.' Silni, Uzvišen je On, reče: 'Tako Mi moći i uzvišenosti Moje, u tebi se neće nastaniti*

*[od ljudi osmorica: (...)] niti prenosilac riječi tuđih.]*¹²

Prenosilac tuđih riječi na Sabiralištu

Premda jedan dio ovih predaja koje vam predstavljamo nisu predmet naše rasprave, ipak ćemo
:ih, zbog važnosti koju imaju, navesti u cijelosti

Od Bura'a ibn Aziba prenosi se da je u kući Ebu Ejuba Ensarija Mu'az ibn Džebel sjedio pokraj
Poslanika, s.a.v.a., te ga je upitao: *"Božiji poslanice, šta znači ajet: Na dan kada se u rug bude
puhnulo, pa vi u talasima budete dolazili."*¹³ On mu reče: *"Mu'aze, o golemoj stvari pitaš."*

Potom su mu suze potekle niz obraze, a on nastavi: *“Deset skupina iz umeta moga bit će odvojeno sabrano i Bog će ih od drugih muslimana odijeliti i lica njihova izobličiti. Neki će biti u liku majmunskom, neki u liku svinjskom, neki izokrenuti tako da će im noge biti gore a glave dolje i takve će ih vući, neki će slijepi tumarati, neki će gluhi i nijemi biti tako da niša neće shvatati, neki će jezike svoje žvakati dok će im iz usta curiti gnoj kojeg će se svi na Sabiralištu gnušati, nekima će i noge i ruke poodsijecane biti, a neki će na plamenim granama povješani biti, neki će gore od lešine zaudarati, a neki će odjeću od bakra i ulja vrelog na sebi imati koja* *”.*će zbog vreline za tijela njihova prijanjati

Potom je Božiji poslanik, s.a.v.a., rekao: *“Oni koji budu sabrani u liku majmunskome su prenosioci riječi tuđih, oni koji budu dovedeni u liku svinjskome su oni što se u zabranjeno upuštaju i mito uzimaju, oni što izokrenuti budu su oni što kamatu uzimaju, oni slijepi što dođu su oni što vladajući i sudeći nasilje čine, oni gluhonijemi što sazvani budu su samodopadljivi ljudi što djelima svojim opčinjeni su, oni što jezike svoje budu žvakali su učenjaci i suci čiji postupci se kose sa riječima njihovim, oni nogu i ruku poodsijecanih su oni što svoje susjede uznemiravaju, povješani na plamenim granama su oni koji ljude uhode i potom ih kod vladara ogovaraju, oni koji gore od lešine budu zaudarali su oni što su strastima i uživanjima na Svijetu ovome predali i koji iz imetka svoga Bogom propisani dio nisu izdvajali, a oni u vrele odore* [odjeveni su oni oholi i nepokorni.”[14

Prenosilac tuđih riječi je izvan okrilja Božije milosti

U svakom slučaju, prenošenje tuđih riječi je toliko težak grijeh da ukoliko jedan prenosilac tuđih riječi bude živio u nekoj zajednici, na njih se neće spuštati Božija milost. U pogledu tog pitanja :skrećemo vam pažnju na sadržaj sljedeće predaje

أَنَّ مُوسَى، عَلَيْهِ السَّلَامُ، اسْتَسْقَى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ حِينَ أَصَابَهُمْ قَحْطٌ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ أَنِّي لَا أَسْتَجِيبُ لَكَ وَلَا لِمَنْ مَعَكَ وَفِيكُمْ نَمَامٌ قَدْ أَصَرَ عَلَى النَّمِيمَةِ فَقَالَ مُوسَى، عَلَيْهِ السَّلَامُ، يَا رَبِّ مَنْ هُوَ حَتَّى نُخْرِجَهُ مِنْ بَيْنِنَا فَقَالَ يَا مُوسَى أَنَّهُكُمْ عَنِ النَّمِيمَةِ وَ أَكُونُ نَمَاماً فَتَابُوا بِأَجْمَعِهِمْ فَسَقُّوا.

Kada je Izraelčane pogodila teška suša, Musa, a.s., zamoli za njih kišu, a Bog Uzvišeni mu” tada objavi: 'Neću se odazvati ni tebi, ni onima koji su sa tobom, dok je među vama prenosilac riječi tuđih što je u tome ogrezao.' Musa reče: 'Gospodaru, ko je taj, da ga od sebe odstranimo?' Bog onda kaza: 'Zar da vas odvrćam od prenošenja riječi tuđih, a da Sam to činim?' Tad se svi

Još nekoliko stvari o lošim posljedicama prenošenja tuđih riječi

Prenošenje tuđih riječi povlači za sobom loše posljedice kako za pojedinca tako i za društvo. Sa stanovišta pojedinca, ono pomračuje čovjekovu dušu, psihu i srce te razara njegovu ličnost, dok sa stanovišta društva odvodi muslimansku zajednicu u podijeljenost, sukobe i svađe, preinačujući ljubav u mržnju, iako bitak i snaga muslimana zavise od njihove međusobne ljubavi i bliskosti.

Jedan govor sv'jet može da razori

.Lisicu krepanu u lava pretvori

Ova bliskost je toliko važna da je i Bog uzvišeni smatra jednom od Svojih velikih blagodati, opominjući ljude da ne zaborave na nju. Tako kaže

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

*Svi se čvrsto užeta Božijeg držite i ne razjedinjujte se! I sjetite se milosti Božije prema vama”
kada ste jedni drugima neprijatelji bili, pa je On zbližio srca vaša, te postaste, milošću
Njegovom, prijatelji; a na ivici vatrene jame ste bili, pa vas je On nje spasio. Bog vam tako
(dokaze Svoje objašnjava, da biste Pravim putem išli.” (Ali Imran, 103*

U svakom slučaju, imajući u vidu da su jedinstvo, bliskost, ljubav, i privrženost u društvu velike Božije blagodati, koje prenosilac tuđih riječi svojim djelovanjem preinačuje u kaznu, uklanjajući između ljudi spokoj, iskrenost i ljubav – što samo po sebi predstavlja jedan uistinu velik grijeh – postaje jasno zašto je rečeno da je prenošenje tuđih riječi gore i od samog ogovaranja, jer za ogovaranje se kaže da je gore od bluda, dok se za prenosioca tuđih riječi kaže da je .ništarija,^[16] što dovoljno kazuje o težini ovog grijeha

(...nastavak slijedi nakon navedenih adresa unutar fus note)

.Usul-e Kafi, sv. 2, str. 369, predaja 1; Biharul-envar, Bejrut, sv. 72, str. 266 [1]

Usul-e Kafi, sv. 2, str. 369; Vesa'ilu-š-ši'a, sv. 8, str. 617; Biharul-envar, Bejrut, sv. 72, str. [2]
.268

.Mehedždžetu-l-bejda', sv. 5, str. 275 [3]

.Envar-e nu'manijje, str. 259 [4]

.Ilelu-š-šeraji', sv. 1, poglavlje 262, str. 308 [5]

.Mehedždžetu-l-bejda', sv. 5, str. 275; Biharul-envar, Bejrut, sv. 72, str. 268 [6]

Amali Tusi, sv. 1, str. 243; Kešfu-r-rejbe, str. 41; ez-Zer'a ila mekarimi-š-šeri'a, Nedžef, str. [7]
.155; Biharul-envar, Bejrut, sv. 72, str. 268

.Mehedždžetu-l-bejda', sv. 5, str. 276 [8]

.Usul-e Kafi, sv. 2, str. 369 [9]

.Amali Saduk, str. 330 [10]

.Isto, str. 351 [11]

.Mehedždžetu-l-bejda', sv. 5, str. 276; Envar-e nu'manijje, str. 265 [12]

.En-Nebe', 18 [13]

.Mudžme'u-l-bejan, Bejrut, sv. 10, str. 423 [14]

Kešfu-r-rejbe, str. 42; Mehedždžetu-l-bejda', sv. 5, str. 276; Vesa'ilu-š-ši'a, sv. 8, str. 619; [15]
.el-Dževahiru-s-sunijje, str. 65, sa neznatnim razlikama

.Kešfu-r-rejbe, str. 41 [16]

Razlozi prenošenja tuđih riječi

Sada se postavlja sljedeće pitanje: Koja pobuda potiče čovjeka na činjenje tako velikog grijeha?

U odgovoru na ovo pitanje može se kazati da nekoliko od dolje pobrojanih činilaca navode
:čovjeka na prenošenje tuđih riječi

.Čovjek može imati ružno mišljenje o osobi čije riječi prenosi te nastojati da je ocrni .1

Može nastojati da putem prenošenja tuđih riječi iskaže prema onome kome prenosi riječi .2
.svoje prijateljstvo i ljubav

.Može to činiti iz zabave .3

.Može to činiti pričajući isprazne priče, zabavljajući druge ljude i družeći se sa propalicama .4

.Može to činiti iz namjere da izazove razdor, nemir i zabrinutost kod ljudi .5

?Šta treba činiti

Iz kojeg god razloga čovjek prenese tuđe riječi, bez sumnje je počinio jedan težak grijeh, zbog kojeg će na Sudnjem danu trpjeti Božiju kaznu. Zato čovjek treba paziti da, ne daj Bože, njegov život, taj dragocjeni Božanski kapital, ne bude protraćen uzalud, i da se ne okonča u zaprljanosti grijehom, te da se čovjek na samom kraju života susretne isključivo sa gubitkom i štetom. Ukoliko čovjek naumi počiniti ovaj grijeh, treba se zamisliti koji odgovor će ponuditi na Sudnjem danu kada bude doveden pred sud Božije pravde da u prisustvu poslanika i dobrih ljudi odgovara za svoja djela. Jer, tada će već biti kasno i ništa se više neće moći učiniti. Čovjek na Ovom svijetu treba voditi o sebi računa, kako na Onom svijetu ne bi bio osramoćen i obeščašćen. Stoga je nužno da pazi i nadzire svoj jezik i da ne govori uludo, te da, kako smo već kazali u raspravi o sviđanju računa sa samim sobom, već na Ovom svijetu povede računa o svojim djelima, kako na Sabiralištu ne bi bio postićen i posramljen. A kako je lijepe stihove na :tu temu sročio mudri učenjak Ahmed Neraki

Vodit će te na trg naknade

Da tamo susretnješ nesretnu kob

*Ja kakvog li trga skupa poslanika
Prisutno je tu dobrih i vjerovjesnika
Ah kakve sramote i boli i jada
Jao te drskosti i postidjenosti
Prije nego l' tamo stigneš, opameti se
S tisuć zgorenja i žalosti druži se
Kad c'jeli bi sv'jet za tobom plakao
Prijatelju dobri opet bilo bi ti malo
Od života pedeseta pa i više prođe
A postaja tisuć još treba da se prođe
Dan izmače i sunce ti crveno postade
I svi tvoji izdisaji polahko se hlade
Kada ćeš krenut, šta činiti, dobri
Ako zamisao imaš deder reci i meni
Vremena malo, put težak a još hroma deva
Gore, dole pune otrovnih dušmanskih mačeva
Pješke se sad više nidokle neće stići
Nego smisli kako će ti krila tu iznići
I za let je kasno jer prilika prođe*

nastavak...))

(.[1] Radi se i duhovnom putovanju prostorom. (Prim. prev

